

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 30.
(OR. en)

10878/22

GAF 12
FIN 738

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 30.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 318 final
Tárgy:	A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Központi Banknak az euró pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló Periklész IV program 2021. évi végrehajtásáról és eredményeiről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 318 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 318 final

Brüsszel, 2022.6.30.
COM(2022) 318 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

**AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI
BANKNAK**

**az euró pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló Periklész IV program 2021. évi
végrehajtásáról és eredményeiről**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK

az euró pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló Periklész IV program 2021. évi végrehajtásáról és eredményeiről

1. Általános információk

A Periklész IV program (a továbbiakban: a program) az euró pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési program. A program a 2013–2020-as időszakban végrehajtott Periklész 2020 program, valamint a 2002–2013 közötti időszakban végrehajtott Periklész program helyébe lép. A programot a **2021. május 20-i (EU) 2021/840 európai parlamenti és tanácsi rendelet hozta létre¹. A program alkalmazását a 2021. szeptember 21-i (EU) 2021/1696 tanácsi rendelet kiterjesztette az euróövezeten kívüli tagállamokra². Az (EU) 2021/840 rendelet értelmében a program 2027. december 31-ig tart. A rendelet 12. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a Bizottságnak évente tájékoztatnia kell az Európai Parlamentet és a Tanácsot a program eredményeiről. Ez az éves jelentés ennek a követelménynek tesz eleget a 2021. évre vonatkozóan. A jelentés tájékoztatást nyújt a Periklész IV program 2021. évi kötelezettségvállalásairól és végrehajtásáról, valamint a program előző generációja keretében vállalt intézkedések 2021. évi végrehajtásáról.**

2. A 2021. évi éves munkaprogram kötelezettségvállalásai

A program 2021. évi éves végrehajtási költségvetését 834 082 EUR-ban állapították meg, és az Európai Unió 2021. évi általános költségvetésének 06.030100 költségvetési sorából finanszírozták. 2021-ben összesen 834 082 EUR összegű kötelezettségvállalásra került sor, ami a teljes költségvetés 100 %-a. A program végrehajtására a tagállamok illetékes hatóságainak társfinanszírozott intézkedései (vissza nem térítendő támogatások), valamint közvetlenül a Bizottság által megvalósított „bizottsági intézkedések” révén kerül sor. A tagállami intézkedések végrehajtásának további támogatása céljából 2021-ben a bizottsági intézkedésekre elkülönített költségvetési keretből 140 106,70 EUR összeget csoportosítottak át a támogatásokra elkülönített költségvetési keretbe.

A program végrehajtása tükrözi a tagállamok és a Bizottság elkötelezettségét az euró pénzhamisítás elleni védelme iránt. A többéves stratégiának az Euróhamisítási Szakértői Csoport (ECEG) ülésein történt megvitatása lehetővé tette, hogy a 2021. évi kötelezettségvállalások összege elérje a teljes költségvetés 100 %-át. A program összesen 9 projekt finanszírozására vállalt kötelezettséget³. Összesen öt, a tagállamok illetékes hatóságai

¹Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/840 rendelete (2021. május 20.) az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési program (Periklész IV program) 2021–2027 közötti időszakra történő létrehozásáról és a 331/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről.

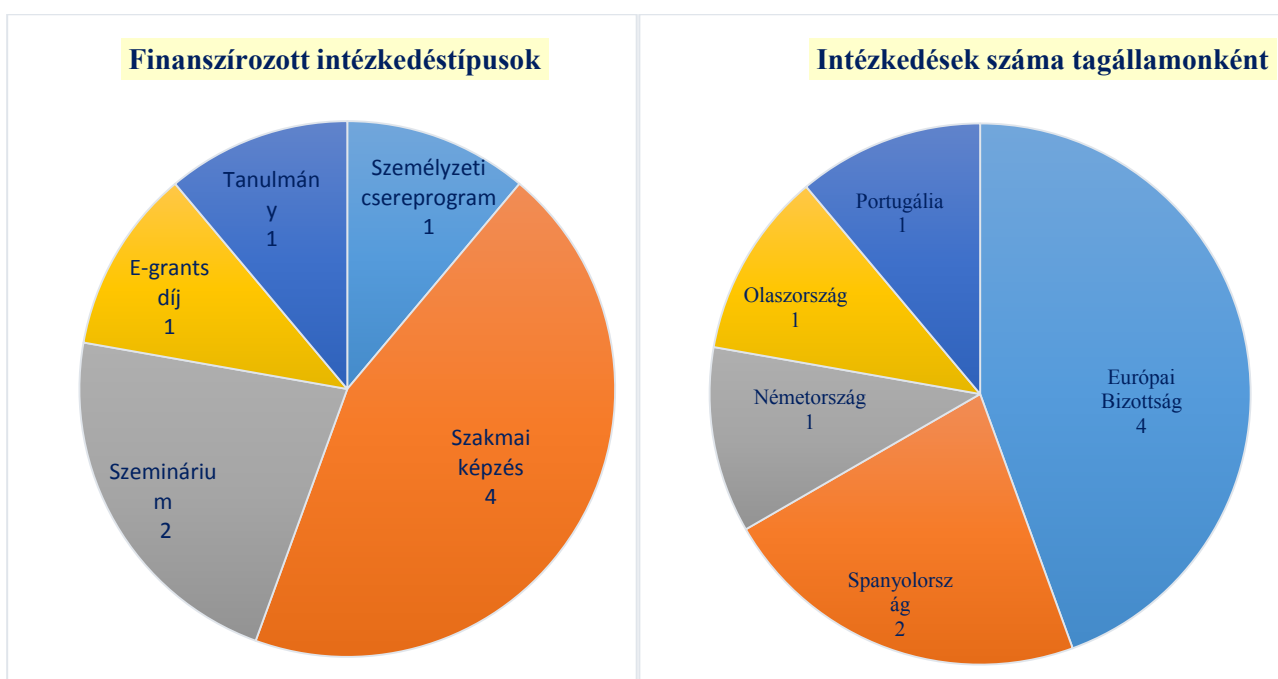
²A Tanács (EU) 2021/1696 rendelete (2021. szeptember 21.) az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési programnak (Periklész IV program) a 2021–2027 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló (EU) 2021/840 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásának a részt nem vevő tagállamokra való kiterjesztéséről.

³A Periklész program keretében 2021-ben vállalt intézkedések részletes áttekintését az I. melléklet tartalmazza.

által benyújtott támogatási kérelem esetében került sor vissza nem térítendő támogatás nyújtására. Ezenkívül sor került 4 bizottsági intézkedés finanszírozására is, amelyek közül kettő adminisztratív jellegű, nevezetesen a Periklész 2020 program záróértékeléséről szóló tanulmány, valamint a támogatások teljes mértékben elektronikus (papírmentes) irányítási rendszere, az eGrants eszköz alkalmazása éves költségeinek fedezésére vonatkozó kötelezettségvállalás.

A bizottsági intézkedéseket 2021-ben végrehajtották, míg az összes vissza nem térítendő támogatás esetében vagy az intézkedések fizikai végrehajtására kerül sor 2022-ben és azt követően, vagy lehetőség szerint törekedni fognak azok virtuális intézkedésekké alakítására, figyelemmel a Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos járványügyi fejleményekre.

I. ábra és II. ábra: A finanszírozott intézkedések típusa és az intézkedések száma tagállamonként (2021-ben vállalt intézkedések, lásd az I. mellékletet)

Érdemes megjegyezni, hogy Olaszország, Németország és Spanyolország – az euróhamisítás által leginkább érintett tagállamok – idén ismét részesültek a Periklész program keretében vissza nem térítendő támogatásban. Rajtuk kívül a program részeként Portugália is kapott vissza nem térítendő támogatást 2021-ben. Az erőfeszítéseik mind javítják az euró védelmét, ami az összes többi tagállam számára is előnyös.

2021-ben négy technikai képzésre, két konferenciára, egy alkalmazotti csereprogramra, egy tanulmányra⁴, valamint az E-Grants éves díjára vállaltak kötelezettséget. Az intézkedésekre – az euró pénzhamisítás elleni védelméhez kapcsolódó konkrét igényektől függően – az Unió területén belül, illetve azon kívül is sor kerülhet. Létrehozása óta megerősödött a program keretében alkalmazott regionális megközelítés azáltal, hogy az intézkedések a világnak azokra a régióira is kiterjedtek, amelyek különösen fontosak a hamisítás elleni küzdelemben.

⁴ A tanulmányt egy vállalkozó készítette 2021-ben, és ez képezi a Periklész 2020 program végső értékelésének alapját.

3. Az intézkedések végrehajtása 2021-ben⁵

Áttekintés

Ez a szakasz a Periklész keretében a 2021. naptári évben finanszírozott valamennyi intézkedés végrehajtását elemzi. Ezért a 2021. évi Periklész IV költségvetésben (4 bizottsági intézkedés), valamint a korábbi Periklész 2020 költségvetésekben (6 vissza nem térítendő támogatás) vállalt intézkedések végrehajtásával egyaránt foglalkozik. Ez hangsúlyozza a program koncepciójának folytonosságát, és tükrözi az éves alapon végrehajtott intézkedések révén az eurót a pénzhamisítással szemben védő Periklész program hatékonyságát.

A Covid19-világjárvány és az annak következtében bevezetett közösségi távolságtartás és utazási korlátozások 2021-ben továbbra is befolyásolták a Periklész program végrehajtását. Ennek eredményeként számos fizikai formában végrehajtandó intézkedést digitális vagy hibrid intézkedésekké alakítottak át, így a program hatékony végrehajtása továbbra is biztosított volt.

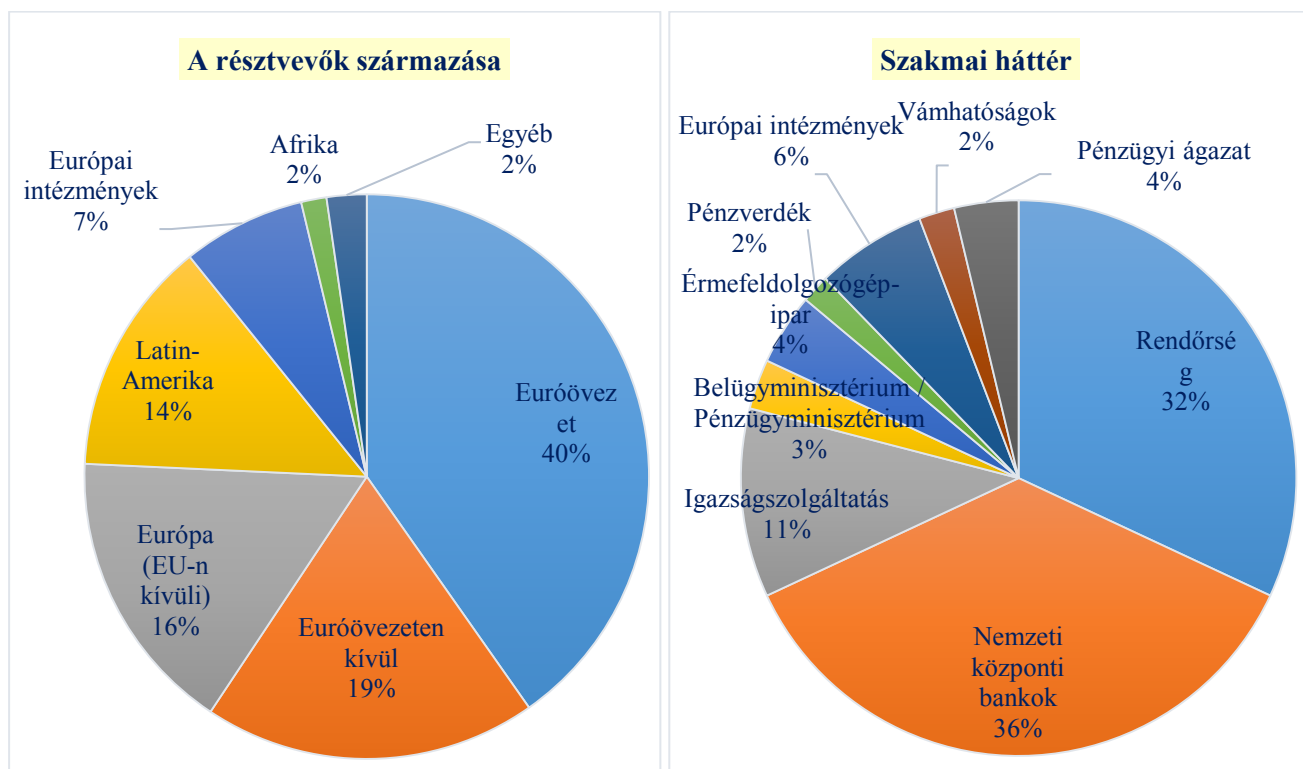
2021-ben a Periklész program finanszírozásában tíz intézkedést hajtottak végre, köztük az alábbiakat:

- 4 Periklész támogatási intézkedés tagállamok általi teljes körű végrehajtása: ezeket az intézkedéseket fizikai, digitális vagy hibrid formában Horvátország, Spanyolország, Bulgária és Olaszország hajtotta végre,
- két támogatási intézkedés tagállamok általi részleges végrehajtása: ezeket az intézkedéseket Portugália, illetve Hollandia hibrid formában részben végrehajtotta (a digitálisan elvégzendő részfeladat teljesült, míg a fizikai konferenciára még nem került sor),
- 4 tervezett bizottsági intézkedés teljes körű végrehajtása.

A fenti intézkedések keretében 5 konferenciára, 2 szakmai képzésre, 1 személyzeti csereprogramra, a Periklész 2020 program záróértékeléséről szóló tanulmány és az eGrants eszköz fenntartási díjának fedezésére került sor (lásd még a fenti 2. szakaszt). A fent említett intézkedésekben a becslések szerint 482 szakértő vett részt.

⁵ A Periklész program keretében 2021-ben végrehajtott intézkedések részletes áttekintését a II. melléklet tartalmazza.

III. ábra és IV. ábra: A résztvevők származása és szakmai háttere (2021-ben végrehajtott intézkedések, lásd a II. mellékletet⁶)

Származási ország tekintetében a résztvevők 54 országból érkeztek. A képzésben részt vevők többsége (75 %) Európából származik: 40 %-uk az euróóvezet tagállamaiból érkezett, míg az euróóvezeten kívüli tagállamokból érkezők aránya 19 %-ra, nem uniós európai országokból érkezők aránya pedig 16 %-ra nőtt; a képzésben részt vevők 14 %-a Latin-Amerikából származik. Végül a résztvevők 7 %-a képviseli az európai intézményeket, 2 %-a Afrikából és a Közel-Keletről, 2 %-a pedig más régiókból származik.

A résztvevők szakmai hátterét tekintve az összes résztvevő 32 %-át a rendőri erők tagjai tették ki. A kiemelkedően magas részvétel oka, hogy a rendőri hatóságok állnak az euróhamisítás elleni küzdelem frontvonalában, és a rendőrségi személyzet tagjai között nyomozók és technikusok egyaránt megtalálhatók. Ugyanakkor a Periklész program végrehajtása során első ízben a résztvevők nagy része nem a rendőri hatóságok köréből kerül ki. Ehelyett a résztvevők egyéb kategóriái teszik ki az összes résztvevő 68 %-át, a nemzeti központi bankok szakértői 36 %-ot képviselnek, így ők alkotják a résztvevők legnagyobb csoportját. Ez annak tudható be, hogy a 2021-ben végrehajtott számos jelentős intézkedés a központi bankok részvételére összpontosított.

Jelentős arányú a bírói kar tagjainak részvétele (11 %), továbbá a pénzügyi szektor (4 %), a pénzügyminisztériumok/belügyminisztériumok (3 %), a vámhatóságok (2 %), a kereskedelmi bankok (3 %) és a pénzverdék (2 %) képviselete, ami a résztvevők körében a szakmai háttér teljes skálájának jelenlétét tükrözi. Végezetül „az 1210. platform 3. ülése” bizottsági intézkedés végrehajtása immár ötödik éve az érmefeldolgozó-gép-ipar képviselőinek magas részvételét eredményezte (4 %), ami továbbra is megerősíti, hogy a magánszektor jelentős érdekelt félnek számít a hamisítás elleni küzdelemben.

⁶ Valamennyi adat a Periklész IV program és a Periklész 2020 program keretében finanszírozott intézkedésekre egyaránt vonatkozik.

Ennek eredményeként a program végrehajtása során teljesülnek a program transznacionális és multidiszciplináris jellegére vonatkozó követelmények, a 331/2014/EU rendelet előírásainak megfelelően.

Főbb tudnivalók a 2021. évi végrehajtásról

2021-ben a program keretében sikerült fenntartani és tovább erősíteni az erős regionális nemzetközi együttműködést Délkelet-Európában és Latin-Amerikában:

- 2021-ben több olyan Periklész intézkedést hajtottak végre, amelynek középpontjában a délkelet-európai illetékes nemzeti hatóságok közötti szoros együttműködés ösztönzése és fenntartása állt. Ez magában foglalta az olasz Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria (CCAFM) által szervezett személyzeti csereprogramokat, valamint a bolgár ügyészség által szervezett konferenciát, amely létrehozta és fenntartja az igazságügyi együttműködést a kelet-balkáni és fekete-tengeri régió országaival, köztük Törökországgal, Moldovával és Ukrajnával. Ezen túlmenően a Horvát Nemzeti Bank által szervezett „Negyedik balkáni hálózati konferencia” a régióbeli nemzeti és kereskedelmi bankok képviselőinek biztosított közös fórumot, és támogatta az érintett országok korai riasztási rendszerének működését és a hozzá kapcsolódó információcserét. Végezetül a Bizottság digitális „Pristina-Tirana” technikai képzést szervezett az érmeelemzésről és -osztályozásról.
- A spanyol Brigada de Investigación del Banco de España (BIBE) szervezte „A pénzhamisítással kapcsolatos képzés latin-amerikai országok szakértői számára” című tanfolyamot, amelyen 2021-ben 13 latin-amerikai ország hatóságai vettek részt az uruguayi Montevideóban azzal a céllal, hogy előmozdítsák az euró pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló intézkedéseket a hamisítás szempontjából potenciálisan érzékeny latin-amerikai országokban. Ez az intézkedés támogatta a pénzhamisítással foglalkozó nemzeti központi hivatalok létrehozását és működtetését a részt vevő országokban. Egy korábbi, ugyanilyen formátumú képzés alapján Argentína már létrehozott ilyen nemzeti központi hivatalt.

4. A mennyiségi és minőségi mutatók nyomon követése

Az (EU) 2021/840 rendelet 12. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy e jelentésnek figyelembe kell vennie a Periklész IV program mennyiségi és minőségi mutatóit. E mutatók éves adatai a következők:

1. **Felderített hamis eurók száma (bankjegyek: 2021-ben 347 000 / érmék: 2021-ben 195 082):** E mutatóval kapcsolatban az a cél, hogy a felderített hamis eurók (bankjegyek és érmék) száma a 2014–2020 közötti időszak átlagához (671 000/174 112) képest +/-5 %-os tartományban maradjon. Míg az érmék száma megközelíti a referencia-határértéket (+/-5 %, ami a célértéknek felel meg), a hamis bankjegyek száma a vártnál alacsonyabb. Ez utóbbit olyan külső tényezők magyarázhatják, mint például a világjárvány miatti korlátozásoknak a hamis bankjegyek forgalmára gyakorolt lehetséges hatása.
2. **Felszámolt illegális műhelyek száma (2021-ben 11):** A felszámolt illegális műhelyek száma vonatkozásában az a cél, hogy ez az érték 2019-es 22-höz viszonyítva, átlagosan +/-10 %-os tartományon belül maradjon. A 2021-ben felszámolt illegális

műhelyek száma a vártnál alacsonyabb. Ezt olyan külső tényezők magyarázhatják, mint például a világitárvány miatti korlátozásoknak a hamisítási tevékenységre gyakorolt lehetséges hatása.

3. **A programra pályázó egyedi illetékes hatóságok száma (2021-ben 5):** Ez a mutató az illetékes nemzeti hatóságok program iránti érdeklődésének mérésére szolgál. A 2024-re kitűzött mérföldkő 12, a 2027-re előirányzott célérték pedig 24. Az a tény, hogy az egyedi kérelmezők száma az első évben elért a 2024-es mérföldkő csaknem 50 %-át, összhangban van a várakozásokkal, és tükrözi azt a tény, hogy ez egy új program első éve.
4. **A program által finanszírozott intézkedések résztvevőinek elégedettségi aránya (2021-ben 98,4 %):** Ez a mutató azt méri, hogy a résztvevők milyen minőségűnek érzékelik a képzéseket. A célérték 75 %. A pozitív visszajelzések százalékos aránya magasabb a célértéknél.
5. **A már korábbi Periklész-intézkedésekben is részt vett kedvezményezettek visszajelzései a program által az euró pénzhamisítással szembeni védelmét célzó tevékenységeikre gyakorolt hatásról (2021-ben 95,83 %):** Ez a mutató a program intézkedéseinek fenntarthatóságát méri. A célérték 75 %. A pozitív visszajelzések százalékos aránya magasabb a célértéknél.

5. Következtetések és további lépések

A Periklész IV program – az elődjéhez hasonlóan – továbbra is a pénzhamisítás elleni küzdelem fontos és hatékony eszköze. A program képezi a tanulmányokhoz, az együttműködés fenntartásához és fejlesztéséhez, valamint az euróhamisítás elleni küzdelemben részt vevő szereplők között a bevált gyakorlatok cseréjéhez nyújtott támogatás alapját. Ezt alátámasztja az a tény is, hogy 2021-ben a teljes költségvetés 100 %-át kötötték le, bizonyítva a tagállamok program iránti érdeklődését.

A Bizottság folyamatosan tájékoztatja az Euróhamisítási Szakértői Csoport (a továbbiakban: ECEG) szakértőit a program keretében támogatott intézkedések eredményéről. 2021-ben három ECEG-találkozóra került sor. A program szorosan illeszkedik más releváns, uniós szintű programokhoz és intézkedésekhez, valamint nagymértékben kiegészíti azokat, mert középpontjában a szervezett bűnözés konkrét formája – nevezetesen az euróhamisítás – áll, és kizárólag ennek megelőzésére és az ellene való küzdelemre irányul. Ez a kiegészítő jelleg egyértelműen tetten érhető az Európai Szomszédsgpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR) *technikai segítségnyújtás és információcsere (TAIEX)* eszközében, amelyet a leggyakrabban a csatlakozási tárgyalások támogatása során használnak, valamint a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság (DG HOME) Belső Biztonsági Alapjának rendőrségi együttműködést támogató eszközében⁷, amely a bűnmegelőzésre és a bűnözés elleni általános küzdelemre irányul. Miután a pénzhamisítás az EMPACT⁸ operatív cselekvési tervének egyik prioritása, a Bizottság szorosan együttműködik

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 513/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a Belső Biztonsági Alap részét képező, a rendőrségi együttműködés, a bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem, valamint a válságkezelés pénzügyi támogatására szolgáló eszköz létrehozásáról, és a 2007/125/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2014.5.20., 93. o.).

⁸ Az EMPACT (Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Ellen) az uniós tagállamok által irányított biztonsági kezdeményezés, amelynek célja a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés jelentette veszélyek azonosítása, rangsorolása és kezelése. 2021-ben az EMPACT a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklus állandó folytatásáról szóló tanácsi

az EMPACT irányítójával annak érdekében, hogy maximalizálja a két finanszírozási forrás közötti kiegészítő jelleget.

A Bizottság jelenleg véglegesíti a 331/2014/EU rendelet 13. cikkének (6) bekezdése szerinti, a 2020. évi program végső értékeléséről szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett jelentést.

A program végrehajtásának eredményei és az ECEG által megvitatott, újonnan jelentkező fenyegetések folyamatos elemzése alapján a 2022. év prioritásai az alábbiak⁹:

- a hamisított euró előállításának és terjesztésének által különösen érintett tagállamok közötti együttműködés javítását célzó tevékenységek támogatása,
- az együttműködés ösztönzése azon harmadik országok hatóságaival, amelyekben gyaníthatóan vagy bizonyítottan euróhamisítás folyik,
- az euró védelmét szolgáló hatékony keret fenntartása Délkelet-Európában,
- aktuális fejlemények:
 - a hamisítványok és jó minőségű összetevők darkneten való forgalmazása, valamint a filmforgatásoknál használt pénzhez („movie money”) és a hamis címletekhez („prop copy”) hasonló termékek (ideértve a módosított rajzolatú bankjegyeket is) internetes értékesítése,
 - euróérmék: az euroérmék hitelesítéséről, a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék kezeléséről és az euróérmék biztonsági elemeiről szóló 1210/2010/EU rendelet végrehajtása,
 - a nemzeti központi hivatalok létrehozásának/megerősítésének támogatása.

következtetésekben foglaltaknak megfelelően állandó eszközzé vált. Bulgária a vezető tagállam az EMPACT „szellemi tulajdonnal kapcsolatos bűncselekmények, áru- és pénzhamisítás” prioritása tekintetében.

⁹ A 2021. évi program prioritásai a Periklész IV program finanszírozásáról és a 2022. évi éves munkaprogram elfogadásáról szóló, 2022. január 28-i BIZOTTSÁGI HATÁROZATHOZ csatolt éves munkaprogram (C(2022) 406 final) lényeges részét képezik.